

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра економічної та соціальної географії

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
з навчальної роботи
Володимир Пасько
«30 серпня» 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УКРАЇНСЬКА ТА ЗАРУБІЖНА КУЛЬТУРА**

для студентів

галузі знань **10 Природничі науки**
напрямок підготовки **106 - Географія**
освітнього рівня **Бакалавр**
освітня програма **Урбаністика та міське планування**
вид дисципліни **обов'язкова**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: **Русин Мирослав Юрійович**, кандидат філософських наук, завідувач кафедри української філософії та культури, професор

Заруцька Олена Анатоліївна, кандидат філософських наук, доцент кафедри української філософії та культури

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__
20__р.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__
20__р.

Розробник: **Русин Мирослав Юрійович**, кандидат філософських наук, завідувач кафедри української філософії та культури, професор

Заруцька Олена Анатоліївна, кандидат філософських наук, доцент кафедри української філософії та культури

ЗАТВЕРДЖЕНО

«12» травня 2022 року

Завідувач кафедри економічної та соціальної географії

 проф. Костянтин МЕЗЕНЦЕВ

Протокол № 15 від «12» травня 2022 року

Схвалено науково - методичною комісією географічного факультету

Протокол № 6 від «29» серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії доц. Наталія КОРОГОДА

«29» серпня 2022 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – забезпечення філософсько-культурологічної складової підготовки висококваліфікованого, конкурентоздатного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця освітнього ступеня «Бакалавр», який здобув теоретичні та практичні знання, вміння та навички, що достатні для виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю, та здатен розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній діяльності.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. До початку вивчення цього курсу студенти повинні мати знання, щодо основних етапів та характеристик історико-культурного процесу які вони отримали в загальноосвітніх навчальних закладах I-III ступенів;

2. Володіти елементарними навичками наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення та прогнозування стосовно культурологічних подій та явищ.

3. Анотація навчальної дисципліни: В процесі освоєння даного курсу студент отримає базові знання про організаційне та науково-методичне забезпечення викладання української та зарубіжної культури, базові знання про передумови формування, генезис, основні етапи розвитку та особливості зарубіжної та української культури; базові знання про основні форми сучасних художньо-естетичних і соціокультурних практик та нові мистецько-культурні явища; базові уявлення про основні етапи розвитку світового та українського мистецтва, сучасні наукові концепції, в межах яких здійснюється їх вивчення, основні мистецькі напрямки та постаті, які визначали їх розвиток; базові уявлення про історію розвитку та функціонування українського та зарубіжного культурного простору, його генезу та сучасний стан; особливості культурних систем та інституцій; ціннісно-сміслові та знаково-комунікативні механізми, що регулюють культурну практику взаємодії людей і спільнот на кожному конкретно-історичному етапі розвитку.

4. Завдання (навчальні цілі)

Сформувані у здобувача вищої освіти ряд загальних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю. Зокрема:

здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК 11);

здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК 12);

здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 3);

здатність працювати автономно (ЗК 9), брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів (СК 1), організації та проведенні досліджень (СК 9).

5. Результати навчання:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	Поняття культури, основні функції культури; морфологію культури; предметне поле та	Лекція, семінари, самостійна робота		5

	завдання культурологічних досліджень; етапи антропосоціогенезу; поняття неолітичної революції; проблему виникнення мови; генезис моральної свідомості та мистецтва.			
1.2	Періодизацію культури Античності; загальні характеристики міфології Стародавньої Греції та Стародавнього Риму; мистецтво Стародавньої Греції та Стародавнього Риму; структура міфологічного простору давніх слов'ян; поняття фольклору та народної культури.	Лекція, семінари, самостійна робота	Виступ, доповнення на семінарі, письмові контрольні роботи, залік	5
1.3	Періодизацію Середньовічної культури; роль християнства у розвитку Середньовічної культури; Європейське середньовічне мистецтво; становлення університетської освіти і науки в епоху Середньовіччя; значення християнства для культури Київської Русі; філософську та соціально-політичну думку Київської Русі.	Лекція, семінари, самостійна робота		5
1.4	Періодизацію та загальну характеристику епохи Відродження; мистецтво Відродження; соціально-політичну думку епохи Відродження.	Лекція, семінари, самостійна робота		5
1.5	Тенденції та явища українського передвідродження. Світоглядні засади культури Просвітництва. Мистецтво епохи Просвітництва. Науку як сутнісне явище доби Просвітництва. Поняття бароко та його специфічні риси в українській культурі. Архітектура українського бароко. Українська барокова література. Образотворче мистецтво та музична культура України періоду бароко.	Лекція, самостійна робота		5
1.6	Феномен європоцентризму. Західноєвропейське мистецтво XIX століття: основні напрями та представники. Науково-технічна революція та криза європейських наук.	Лекція, семінари, самостійна робота		5
1.7	Поняття модерну. Модерн та модернізм. Період постмодерну. Основні напрями розвитку європейського мистецтва XX	Лекція, семінари, самостійна робота		5

	століття. Українське мистецтво ХХ століття як частина світової художньої культури. Сучасні культурологічні проблеми європейської інтеграції України.			
	Вміти:			
2.1	демонструвати знання спеціалізованої літератури із культурологічних досліджень	Семінари, самостійна робота	Виступ, доповнення на семінарі, письмові контрольні роботи, залік	До 35%
2.2	проводити міжкультурні дослідження, використовуючи понятійно-категоріальний апарат культурології та новітні методи та підходи для характеристики соціокультурних процесів, що відбуваються в культурних регіонах світу	Семінари, самостійна робота		
2.3	виявляти досвід поколінь та історичні уроки розвитку етнонації, української природи, мови, держави, культури, людини	Семінари, самостійна робота		
2.4	визначати шляхи збереження та відтворення культурних традицій різних культурних регіонів світу та української культури	Семінари, самостійна робота		
2.5	сприяти аналізу тенденцій, закономірностей, причин та наслідків розвитку й проблем сучасності	Семінари, самостійна робота		
2.6	здатність визначати самобутні риси української культури в інтелектуальній та художній сферах, темах українського фольклору та ціннісно-сміслових і знаково-комунікативних механізмах на шляхах культурної самоідентифікації	Самостійна робота		
	комунікація:			
3.1	презентувати результати проведених культурологічних досліджень та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, презентацій;	Семінари, самостійна робота	Виступ, доповнення на семінарі, дискусії, письмові контрольні роботи, залік	До 15%
3.2	вести полеміку стосовно питань ділової культури в умовах глобалізації та міжкультурного діалогу на основі володіння категоріально-поняттєвим апаратом культурології.	Семінари		
4.1	автономність та відповідальність: самостійно шукати та критично	Самостійна робота	Виступ, доповнення на	До 15%

опрацьовувати літературу із культурологічних досліджень, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації		семінарі, дискусії, письмові контрольні роботи, залік	
---	--	---	--

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5
Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук (P05)	+	+	+	+	+	+	+					
Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні (P10)								+	+	+	+	+
Дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, чесності, професійного кодексу поведінки (P11)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Результати навчання дисципліни Програмні результати навчання	2.6	3.1	3.2	4.1
Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук (P05)		+	+	+
Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні (P10)	+	+	+	+
Дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, чесності, професійного кодексу поведінки (P11)	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки. Рівень досягнення поставлених цілей навчання визначається за результатами роботи на семінарських заняттях, написання письмових контрольних робіт та за результатами іспиту.

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема – результати навчання 1.1-1.7 (знання) – до 5% за кожен;

- результати навчання 2.1-2.6 (вміння) – до 35%;
- результати навчання 3.1-3.2 (комунікація) – до 15%;
- результати навчання 4.1 (автономність та відповідальність) – до 15%.

7.1. Форми оцінювання студентів

У курсі передбачено 2 змістові частини. Заняття проводяться у формі лекцій та семінарських занять. Завершується дисципліна заліком.

Семестрове оцінювання: кількість балів, що студент отримує протягом семестру є сумою балів, що були отримані при оцінюванні роботи на семінарських заняттях та виконанні тематичних контрольних робіт.

Організація оцінювання: Робота на семінарських заняттях оцінюється по виконанню, відповідно до графіка проведення семінарських занять. Тематичні контрольні роботи проводяться у тестовій формі.

Умови допуску до заліку: рекомендований мінімум для допуску до заліку – 36 балів. Для студентів, які набрали сумарно меншу від 36 балів (рекомендований мінімум) кількість, обов'язковою умовою для отримання допуску до заліку є написання рефератів за питаннями пропущених чи недостатньо засвоєних тем.

Підсумкове оцінювання у формі заліку проводиться в письмовому форматі. Максимальна кількість балів під час заліку – 40, мінімальна кількість балів, що додаються до семестрових – 24 (60% максимальної кількості балів, відведених на залік).

Загалом, формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», введеного в дію наказом № 716-32 від 31 серпня 2018 року.

7.2. Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
1	Культура як об'єкт міждисциплінарного дослідження	2	1	2
2	Ранні форми культури	2	1	2
3	Джерела формування української культури	2	1	2
4	Античність як тип культури	2	1	2
5	Міфологічний простір давніх слов'ян	2	1	4
6	Культура європейського Середньовіччя	2	1	2
7	Культура Київської Русі	2	1	2
8	Культура європейського Відродження.	2	1	6
9	Українська культура ранньомодерної доби	2	1	2

10	Культура європейського Просвітництва.	2	1	4
11	Феномен бароко в українській культурі	2	1	4
12	Західноєвропейська культура ХІХ століття	2	1	4
13	Українська культура ХІХ століття	2	1	4
14	Глобальні проблеми сучасної світової культури	2	1	3
15	Основні напрями розвитку української культури ХХ – початку ХХІ століть.	2	1	4
	ВСЬОГО	30	15	45

Загальний обсяг **90 год.**, в тому числі:

Лекцій – **30 год.**

Семінари – **15 год.**

Самостійна робота – **45 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Культурологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. А.Є.Конверського. Харків: Фоліо, 2013. 863 с.
2. Попович М.В. Нарис з історії культури України. Київ: «АртЕк», 1998. 728 с.
3. Культурологія: українська та зарубіжна культура. Навч. посіб. / М. М. Закович, І. А. Зязюн, О. М. Семашко та ін. За ред. М. М. Заковича. Київ, 2004. 567 с.

Додаткова:

1. Войтович В. М. Українська міфологія. Київ: Либідь, 2002. 664 с.
2. Історія української культури / За загал. ред. І. Крип'якевича. Київ: Либідь, 1994. С. 3-167.
3. Мистецтво Київської Русі: Альбом / Авт.-упоряд. Ю. С. Асєєв. Київ: Мистецтво, 1989. 250 с.
4. Литвинов В. Україна в пошуках своєї ідентичності. ХVІ – початок ХVІІ. Київ: Наукова думка, 2008. 525 с.
5. Огородник І.В., Русин М.Ю. Українська філософія в іменах. Київ: 1997. 328 с.
6. Українське літературне бароко. Київ: 1987. 66 с.
7. Дзюба І. Деякі проблеми і перспективи української культури // Науковий світ. 2002. № 11. С. 4-5.
8. Ілленко Ю. Парадигма кіно. Київ: Абрис, 1999. 412 с.
9. Касянов Г. Незгодні: українська інтелігенція у русі опору 1960-80-х років. Київ: 1995. 224 с.
10. Лісовий В. С. Культура – ідеологія – політика. Київ: Видавництво ім. О. Теліги, 1997. 352 с.